

Sygn. akt I UK 5/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z odwołania T. Spółki jawnej w K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Chorzowie
z udziałem zainteresowanych: R. G., S. G., D. G. i U. Spółki z o.o. z siedzibą w K.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 października 2015 r.,
skargi kasacyjnej T. Spółki jawnej w K. od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Katowicach
z dnia 3 kwietnia 2014 r., sygn. akt III AUa 1575/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2014 r. Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach oddalił apelację T. Sp. j. w K. od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 22 stycznia 2013 r., którym oddalono odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Chorzowie z dnia 6 września 2012 r., stwierdzających, że zainteresowani pracownicy R. G. w okresie od dnia 1 października 2007 r. do dnia 12 kwietnia 2008 r., D. G. w okresie od dnia 1 października 2007 r. do dnia 31 grudnia 2008 r. i S.G. w okresie od dnia 1 maja 2008 r. do dnia 31 grudnia 2008 r. podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i chorobowemu jako pracownicy z tytułu umów zlecenia zawartych z U. Sp. z o.o. w

K.. W uzasadnieniach sądów *meriti* przyjęto, że zainteresowani zleceniobiorcy mieli status pracowników w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.), gdyż w ramach zawartych umów zlecenia wykonywali pracę także na rzecz wnioskodawcy, z którym pozostawali w stosunku pracy.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wywiódł wnioskodawca T. Sp.j. w K., wnosząc o jego o uchylenie i zmianę zaskarżonego wyroku w całości przez stwierdzenie, że zainteresowani nie wykonywali w ramach stosunku zlecenia zawartego z U. Sp. z o.o. pracy na rzecz skarżącego, a w konsekwencji, że nie podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym na podstawie umów zlecenia, a także o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania, ewentualnie o uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania przed Sądem drugiej instancji, bądź o uchylenie zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji organu rentowego i przekazanie sprawy organowi rentowemu do ponownego rozpoznania.

Skarga kasacyjna została oparta na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego – art. 23 ust. 1 i art. 26 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2014 r., poz. 1182 ze zm.) oraz art. 33¹ § 1 k.c. i art. 8 § 1 k.s.h., przy jednoczesnym naruszeniu art. 328 § 2 *in fine* k.p.c., przez brak należytego uzasadnienia prawnego wyroku, albowiem odnosząc się do sformułowanego już w apelacji zarzutu naruszenia tych przepisów, Sąd Apelacyjny uznał zarzut za nietrafny, jednakże nie przeprowadził jego merytorycznej oceny oraz art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie na skutek przyjęcia zbyt daleko idącej wykładni pojęcia „pracy wykonywanej na rzecz pracodawcy w ramach umowy zlecenia zawartej z podmiotem trzecim”.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został uzasadniony występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego dotyczącego możliwości zastosowania art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zgodzie z przepisami ustawy o ochronie danych osobowych

dotyczącymi dopuszczalności przetwarzania danych osobowych zleceńbiorców zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych przez podmiot trzeci przez pracodawcę w celu ustalenia, czy zachodzą podstawy do zastosowania wobec tych zleceńbiorców przepisu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, albowiem należy zauważyć, że pracodawca, który miałby ocenić, czy zachodzą podstawy do objęcia zleceńbiorców przepisem art. 8 ust. 2a tej ustawy, musi najpierw wejść w posiadanie niezbędnych danych osobowych, a wejście w posiadanie tych danych nie może nastąpić w dowolny sposób, w szczególności nie może wynikać ze znajomości tych danych przez osoby, które pełnią określone funkcje kierownicze zarówno w podmiocie będącym pracodawcą, jak i podmiocie będącym zleceniodawcą tych pracowników/zleceńbiorców.

Skarżący podniósł ponadto istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości w zakresie rozumienia przepisu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w odniesieniu do sytuacji, w których zleceńbiorca zatrudniony w ramach umowy zlecenia przez podmiot trzeci (inny niż pracodawca), w ramach wykonywania takiego zlecenia wykonuje pracę na rzecz pracodawcy w części odnoszącej się do wykładni pojęcia korzyści (efektu) uzyskiwanej przez pracodawcę z wykonywania takiego zlecenia przez zleceńbiorcę zatrudnionego przez osobę trzecią, a w szczególności rozstrzygnięcia, czy korzyść ta musi wynikać z pracy wykonywanej bezpośrednio na rzecz pracodawcy, pomimo iż stanowi wykonywanie zlecenia, czy też korzyść taka wynika również z samego faktu wykonywania czynności na rzecz zleceniodawcy w czasie wykonywania przez zleceniodawcę i pracodawcę jednego wspólnie realizowanego przedsięwzięcia gospodarczego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Odnosząc się do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego stwierdzić należy, że aby było to możliwe, to konieczne byłoby przedstawienie problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Zagadnieniem prawnym jest bowiem zagadnienie, które wiąże się z określonymi przepisami prawa materialnego lub procesowego, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950, czy z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307).

Ponadto należy zauważyć, że istotne zagadnienie prawne oraz potrzeba wykładni przepisów nie występują, jeżeli Sąd Najwyższy w pewnej kwestii wyraził pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 1652383). Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że brak jest istotnego zagadnienia prawnego sformułowanego przez skarżącego, gdyż Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 września 2015 r., I UK 490/14 (niepublikowany) rozstrzygnął już w sprawie o analogicznym stanie faktycznym, dotyczącej tego samego wnioskodawcy, że pozyskanie przez pracodawcę informacji o wykonywaniu na rzecz tego pracodawcy i przez jego pracownika umowy zlecenia zawartej z innym podmiotem oraz o wysokości uzyskiwanego na podstawie tej umowy wynagrodzenia w celu obliczenia należnych składek na ubezpieczenia społeczne w sytuacji opisanej w art. 18 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie narusza ustawy o ochronie danych osobowych (art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych).

Odnosząc się do drugiej przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania wskazanej przez skarżącego należy stwierdzić natomiast, że w orzecznictwie ugruntowane jest stanowisko, iż w przypadku powołania się na art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. skarżący ma obowiązek nie tylko określić przepisy wymagające wykładni, ale także wskazać poważne wątpliwości interpretacyjne związane z ich stosowaniem wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości, bądź rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2014 r., III SK 63/13, LEX nr 1455742). A dodatkowo niezbędne jest wykazanie, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2014 r., I PK 269/13, LEX nr 1646096).

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy należy stwierdzić, że już w uzasadnieniu uchwały z dnia 2 września 2009 r., II UZP 6/09 (OSNP 2010 nr 3-4, poz. 46) Sąd Najwyższy stwierdził, że wykonywanie pracy na rzecz pracodawcy powinno być utożsamiane z uzyskiwaniem przez niego rezultatów owej pracy. Z kolei w wyroku z dnia 18 października 2011 r., III UK 22/11 (OSNP 2012 nr 21-22, poz. 266) Sąd Najwyższy podkreślił, że w takim przypadku pracodawca jest rzeczywistym beneficjentem pracy świadczonej przez pracownika – zleceńbiorcę, bez względu na to, czy w trakcie jej wykonywania pracownik pozostawał pod faktycznym kierownictwem pracodawcy i czy korzystał z jego majątku. Zauważyć należy ponadto, że w orzecznictwie nie występuje rozbieżność w tym zakresie, a skarżący nie wykazał ostatecznie istnienia poważnych wątpliwości, które przemawiałyby za koniecznością dokonania ponownej wykładni przepisu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.